

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 2. De pravis Habitibus extirpandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

re viam iustitiæ, quam post agnitionem retrorsum converti ab eo, quod illis iraditum est, sancto mandato.

IV. Tertio si pariter consideret turpitudinem relapsus: quam breviter indicavit Propheta Jeremias c. 2. dum dixit: *Quam vilis facta es nimis, iterans vias tuas.* Quid enim turpius, quam cani ad vomitum reverso, & sui lotæ in volutabro comparari, quibus tamen relapsos S. Petrus l. c. comparat? Quid turpius & indignius est, quam paulò antè ingemuisse, flevisse, Dei misericordiam, & Sanctos omnes implorasse, ut peccatorum venia impetraretur, & repenti iurato consilio Dei gratiam pro nihilo reputare, & virtuti Nuncium remittere? quæ impudentia, susceptum in Eucharistia cum tanto apparatu ac præparatione servatorem, mox iterum ejicere, & Hostibus tradere instar Judæorum, qui paulò antè Christum cum triumpho susceperant, vestesque substra verant, paulò post Pilato tradiderunt, & crucifigi petiverunt? Unde merito tandem concludit S. Augustinus in solil. *Inanis est pœnitentia, quam sequens culpa coinquinat: nihil profunt lamenta, si replicentur peccata. Nihil valet à malis veniam petere, & mala de novo iterare.*

§. II.

De pravis habitibus extirpandis.

I. Quemadmodum frustra agrum purgare conatur à spinis, qui radicem non evellit: & frustra Medicus morbum fugare nititur, si causam morbi tollere non conetur; sic frustra contra animam à peccatis purgare conabitur, qui radicem & causam illorum, nempe habitus vitiosos seu consuetudines ver frequentatos criminum actus contractas ex eodem animo vellere non decernit; nam, ut rectè S. Chrysostomus apud Angium in Polyanth. V. eod. dixit, nihil, tam firmum est rebus humanis, quam veteris consuetudinis Tyrannis, ita Ethici eandem alteram Naturam dicere non vereantur. Id quod suo damno præ aliis S. Augustinus expertus est, ut qui conf. c. 5. de seipso fatetur: *Ligatus eram non ferro a ferro, sed mea ferrea voluntate. Velle mecum tenebat Inimicus, & ab eo inde mibi catenam fecerat, & constrinxerat me: quippe ex voluntate perversa facta est libido; & dum servitur libidini,*

facta

facta est consuetudo; & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas.

II. Porro quæ media ad hos habitus vitiosos, & adhibere oporteat, breviter indicavit S. Basilius in Reg. q. 55. dicens: Sicut morbi corporis inveterati non nisi longâ & acris curatione sanantur; sic peccata inveterata, cum patientiâ, assidua oratione, & acerrima animi contritione curari queunt.

III. Prima ergo industria, quæ adhiberi debet ad hos habitus excidendos, diuturna patientia est; Neque enim Peccator aut desperet, si nimis multis se habitibus vitiosis, modis, vitiisque subjectum esse se advertat, neque ante abjiciat, si non tam celeriter, ac vellet, eosdem excerpere possit, sed credat potius sibi idem eventurum ac dicebat DEO quod olim Israëlitis Deut. 7. evenit, ac dicitur quos, cum omnes Hostes suos, multo majoris numeris robustiores, quàm ipsi Israëlita erant, delere jubebat. Moyses sic allocutus est, & animavit: Si dixeris in corde tuo: Plures sunt Gentes ista, quàm ego, quomodo potero ad eas veni? Noli metuere; sed recordare, quæ fecerit Dominus Deus tuus Pharaoni, & cunctis Egyptiis, plagas maximas quas tu videris oculi tui, & signa atque portenta; manumque robustam extendentem brachium, ut educeret te Dominus Deus tuus in desertum, & faceret cunctis Populis, quos metuis. Non timeas eas, quoniam Dominus Deus tuus in medio tui est, Deus magnus & terribilis, qui ipsa consummet nationes has in conspectu tuo paulatim, & in partibus, non poteris eas delere pariter. Itaque unumquemque post alterum per Examen particulare, aut alia media, quæ adhibeantur, diatur, & magna cum patientiâ expectet, donec illi quoque cum eodem divino auxilio oppugnare, & excerpere possit.

IV. Altera industria merito assidua oratio est, quæ enim illi Reges, qui se viribus impares ad hostes suos, & periculosos advertunt, alios in auxilium vocant: ita Peccator ad Deum & Sanctos in auxilium vocat, ut ipse quoque veritate, illa sibi Elisæi verba ad Puerum suum dicitur, applicare possit: Noli timere, plures enim nobis sunt, quàm contra nos. Ita sanè S. Augustinus hujusmodi

eiam expertus est, ut qui S. de Sanctis de seipso fatetur: *Eccis vobiscum vivimus. Quis nos audivit aliquando iurantes? Numquid non consueveram quotidie iurare? at ubi legi, timui, luctatus sum contra consuetudinem meam, in ipsa luctatione invocavi Dominum Aditutorem, prestavit mihi Dominus adiutorium non iurandi. Nihil mihi facilius est, quam non iurare. Hoc ideo monui caritatem vestram, ne dicatis: quis potest?*

V. Tertia industria est *acerrima animi contentio*: quæ in eo consistit, ut Peccator sibi ipsi vim inferat, & tum pravum habitum contraria consuetudine velut clavum clavo expellere conetur; tum verò etiam, ubi occasio aut tentatio ad vitium repetendum sese obtulerit, generosa violentia aliquoties se absteineat, hoc enim efficacissimum esse medium docuit in primis pius Asceta l. 1. c. 25. dum dixit: *Duo spezialiter iurant ad magnam emendationem, videlicet subtrahere se violenter, ad quod natura vitiosè inclinatur, & ferventer instare pro bono, quo amplius quis indiget.* Deinde Bernardus, primùm triduo à sua vitiosa consuetudine se continuisset ad SS. Trinitatis honorem, & alterum postea diem ad honorem B. Virginis adjecisset, ita immutatus est, ut, cum S. Bernardus adhuc unius diei abstinentiam peteret, ultro responderet, nullis jam amplius induciis opus esse, se enim summum in veterati sui vitii horrorem concepisse. Idem ergo faciat Peccator, credatque certò in se impletum iri, quod commune axioma indicat: *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris.*

VI. Ne verò ipsa consuetudinis magnitudine territus nimium abjiciat, juverit in memoriam revocasse id, quod nondam, ut in prato Spirit. c. 66. legitur, B. Theodosio remitte evenit, qui, cum ab Angelo iussus esset cum immani & terribili Gigante pugnare, illéque timore correptus tamen refugeret, tandem animatus Angeli auxilium promittentis, quamprimum hostem animosè aggressus fuisset, adhortatione, invasit illum, & Angelo iuvante sine ulla speciali difficultate superavit.

G

§. III. De